

ANALIZA POKAZATELJA KVALITETA RADA ZDRAVSTVENIH USTANOVA POMORAVSKOG OKRUGA U 2008. GOD.

UVOD

Na osnovu obrađenih podataka za period I-XII 2008. godine, shodno Metodološkom upustvu za postupak izveštavanja zdravstvenih ustanova o obaveznim pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite, Zavod za javno zdravlje u Ćupriji analizira pokazatelje kvaliteta rada zdravstvenih ustanova za područje za koje je nadležan.

Primarna zdravstvena zaštita je prikazana kroz rad šest domova zdravlja (Despotovac, Jagodina, Paraćin, Rekovac, Svilajnac i Ćuprija), a sekundarna zdravstvena zaštita u opštim bolnicama Jagodine, Paraćina i Ćuprije.

I Primarna zdravstvena zaštita

Tabela br 1 Broj propisanih recepata po lekaru na 100 poseta

	Opšta medicina	Zdravstvena zaštita dece i školske dece	Zdravstvena zaštita žena	Medicina rada
Dom zdravlja Despotovac	11,87	6,88	25,98	46,78
Dom zdravlja Jagodina	5,98	3,12	7,14	74,70
Dom zdravlja Rekovac	14,31	32,43	26,00	
Dom zdravlja Svilajnac	21,93	18,23	24,48	56,47
Dom zdravlja Ćuprija	11,25	5,51	49,95	11,28
Dom zdravlja Paraćin	11,01	5,48	20,85	14,38

Izrazito je veliki broj recepata po lekaru u Domu zdravlja Rekovac u službi zaštite dece i školske dece, zbog nedostatka kadra odn. malog broja lekara u toj službi. Nasuprot tome, u Domu zdravlja Jagodina u službama opšte medicine i zaštite dece i školske dece , kao i žena, je bilo najmanje propisanih recepata po lekaru. U službi medicine rada u Domu zdravlja Jagodina je bilo najviše propisivanja recepata (74,70) gde je efektivno radilo samo 1,5 lekara, a najmanje u Domu zdravlja Ćuprija (11,28). Dom zdravlja Rekovac nema Sluzbu medicine rada zato i podaci nisu prikazani.

Tabela br. 2 Broj uputa po lekaru na 100 poseta

	laboratorijski	spec.kons.pr egled	rentgen	ultrazvuk
Dom zdravlja Despotovac	0,63	1,29	0,16	0,17
Dom zdravlja Jagodina	0,28	0,53	0,03	0,08
Dom zdravlja Rekovac	0,87	1,68	0,16	0,38
Dom zdravlja Svilajnac	0,88	1,21	0,14	0,21
Dom zdravlja Ćuprija	0,50	0,87	0,06	0,14
Dom zdravlja Paraćin	0,37	1,02	0,05	0,15

Broj uputa za laboratoriju, specijalističko-konsultativne preglede, rentgen i ultrazvuk je najveći u Domu zdravlja Rekovac, a najmanji u Domu zdravlja Jagodina.

Tabela br.3 Prosečan broj poseta po lekaru

	Opšta medicina	Zdravstvena zaštita dece i školske dece	Zdravstvena zaštita žena	Medicina rada
Dom zdravlja Despotovac	7698,42	7054,83	3791,00	6626,50
Dom zdravlja Jagodina	8279,94	6191,63	7936,67	11148,00
Dom zdravlja Rekovac	5475,75	4513,00	3627,00	
Dom zdravlja Svilajnac	8523,67	7717,25	6014,33	8440,50
Dom zdravlja Ćuprija	5498,59	3960,58	6119,50	5225,89
Dom zdravlja Paraćin	7849,71	7062,25	6793,09	7791,53
Pomoravski okrug	7341,43	5953,62	6092,10	6961,61

U službi opšte medicine prosečan broj poseta po lekaru na nivou okruga iznosi 7341,43, (standard 7200) a ispod proseka su domovi zdravlja u Ćupriji i Rekovcu.

Kod službe za zaštitu dece i školske dece i omladine prosečan broj poseta po lekaru na nivou okruga iznosi 5953,62 (standard 6000). Manje od toga je jedino u domovima zdravlja Rekovac i Ćuprija.

Služba za zaštitu žena beleži prosek od 6092,10 poseta po ginekologu na nivou okruga. Domovi zdravlja Ćuprija, Paraćin i Svilajnac su na nivou proseka i u skladu sa standardom, dok je u Rekovcu i Despotovcu broj poseta niži, a u Jagodini je to dosta viši broj (7936,67).

Analizom su obuhvaćene službe opšte medicine, zaštite dece i školske dece, zaštite žena i medicine rada. Prosečan broj poseta po lekaru u navedenim službama domova zdravlja je bio upoređivan sa ukupnim podacima za Pomoravski okrug..

Za službu medicine rada možemo konstatovati da je prosečan broj poseta po lekaru u ovoj službi na nivou okruga 6961,61. Dom zdravlja Jagodina, kao i prošle godine, beleži izuzetno veliko odstupanje (11148,00) što ukazuje na možda nekvalitetno prikazivanje podataka pored već pomenutog kadrovskog problema. Kod ostalih je broj poseta na nivou proseka, izuzev doma zdravlja Svilajnac.

Tabela br. 4   Procenat preventivnih poseta u ukupnom broju poseta

	Opšta medicina	Zdravstvena zaštita dece i školske dece	Zdravstvena zaštita žena	Medicina rada
Dom zdravlja Despotovac	10.19	5.95	50.09	3.95
Dom zdravlja Jagodina	0.58	16.99	43.80	2.97
Dom zdravlja Rekovac	22.52	23.91	27.49	
Dom zdravlja Svilajnac	5.83	14.87	44.73	9.26
Dom zdravlja Ćuprija	2.55	15.74	60.36	4.74
Dom zdravlja Paraćin	4.93	14.21	25.79	2.78
Pomoravski okrug	5.42	14.67	41.18	4.10

Za ceo okrug, u službi opšte medicine od ukupnih poseta 5,42% je bilo preventivnog karaktera. Domovi zdravlja Paraćin i Svilajnac su na nivou proseka, ispod su domovi zdravlja u Jagodini i Ćupriji, iznad proseka su domovi zdravlja Despotovac (10,19%) i Rekovac (22,52%).

Kod službe za zdravstvenu zaštitu dece i školske dece i omladine, prosek preventivnih poseta je 14,67%. Osim doma zdravlja Despotovac, ostali domovi zdravlja u Pomoravlju su iznad tog proseka, u Rekovcu čak 23,91%.

U službi zdravstvene zaštite žena preventivnom radu poklanja se dosta pažnje. Tako je procenat preventivnog rada na nivou okruga 41,18%. Samo su domovi zdravlja u Despotovacu, Ćupriji i Jagodini iznad proseka, dok su ostali ispod.

Medicina rada beleži prosek za okrug od 4,10%. U pomoravskim domovima zdravlja je taj procenat izuzetno nizak, (kreće se od 2,78% do 9,26%).

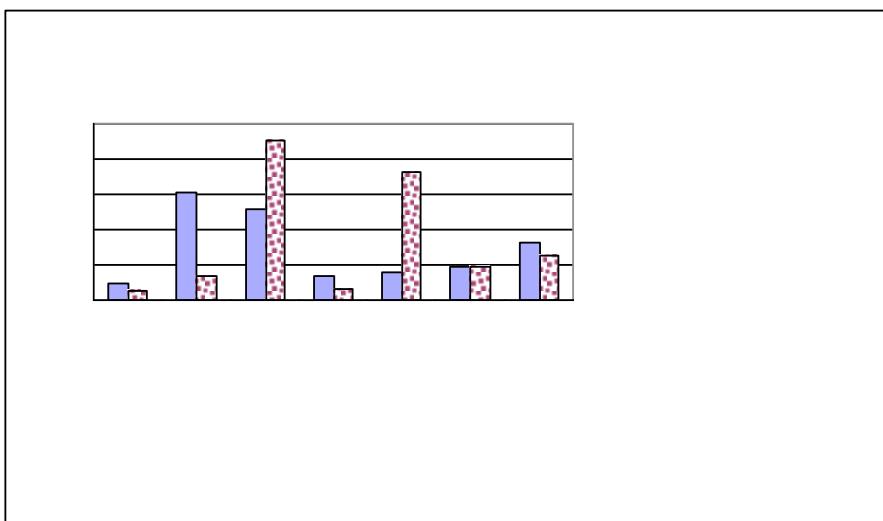
Tab. br.5 Obuhvat vakcinacijom protiv gripa lica starijih od 65 godina

Dom zdravlja Despotovac	13.88
Dom zdravlja Jagodina	11.48
Dom zdravlja Rekovac	8.45
Dom zdravlja Svilajnac	9.96
Dom zdravlja Ćuprija	6.99
Dom zdravlja Paraćin	15.43
Pomoravski okrug	11.52

Vakcinacija protiv gripa lica starijih od 65 godina je u Pomoravskom okrugu sprovedena kod 11,52% od ukupnog broja te populacije. U Domovima zdravlja Pomoravskog okruga je taj obuhvat sličan proseku okruga. Izuzetak je Dom zdravlja Paraćin gde je procenat obuhvata 15,43% i doma zdravlja Ćuprija gde je obuhvat iznosio samo 6,99%.

Stomatološka zdravstvena zaštita

Grafikon br. 1

Posle obavljenih sistematskih pregleda dece u sedmoj godini života, najviše ih je bilo sa svim zdravim zubima u Domu zdravlja Jagodina (61,41%) dok je kod ostalih taj procenat dosta niži (10%-51%). Kod dece u sedmoj godini života je rađeno zalivanje fisura na prvim stalnim molarima u velikom procentu u Domu zdravlja Rekovac (90,48%) i Domu zdravlja Ćuprija (72,69%). Kod ostalih domova zdravlja je to dosta skroman obuhvat od 5%-14%. Lokalna aplikacija fluroida je obuhvatila skoro celokupnu populaciju sedmogodišnjaka izuzev doma zdravlja Jagodina gde je to bilo samo 14,31%.

Tab.br.6 Posete u stomatologiji I KEP-12

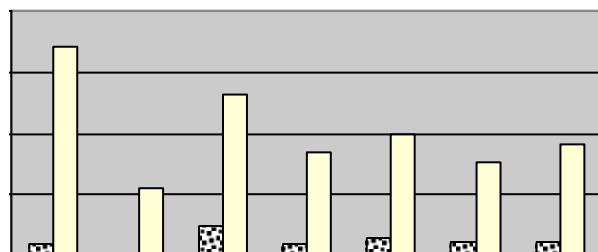
	Br.poseta do 18.god. po stomatologu	Br.poseta po stomatologu preko 18.god	KEP-12
Dom zdravlja Despotovac	2376,80	2316,00	4,35
Dom zdravlja Jagodina	2767,25	1875,45	3,63
Dom zdravlja Rekovac	3295,00	1445,00	2,60
Dom zdravlja Svilajnac	3758,50	593,75	2,57
Dom zdravlja Čuprija	1661,08	965,00	3,17
Dom zdravlja Paraćin	1065,57	511,63	1,57
Pomoravski okrug	2063,60	1282,27	3,01

Posmatrajući prosečan broj poseta po stomatologu sa obuhvatom lica do i preko 18 godina starosti, zapaža se da je prosek do 18 godina najveći u Domu zdravlja Svilajnac, skoro duplo od proseka okruga, a najmanji u Domu zdravlja Paraćin.

Broj poseta stomatologu lica preko 18 godina starosti, najveći je u domu zdravlja Despotovac (2316,00), a najmanji u domu zdravlja Paraćin (511,63).

KEP-12 je najveći u Despotovcu (4,35) a najmanji u Paraćinu (1,57).

Hitna pomoć

Grafikon br.2 Reakciono vreme I i II

Reakciono vreme I predstavlja vremenske intervale izražene u minutima za prvi red hitnosti od momenta prijema poziva do predaje tog poziva.

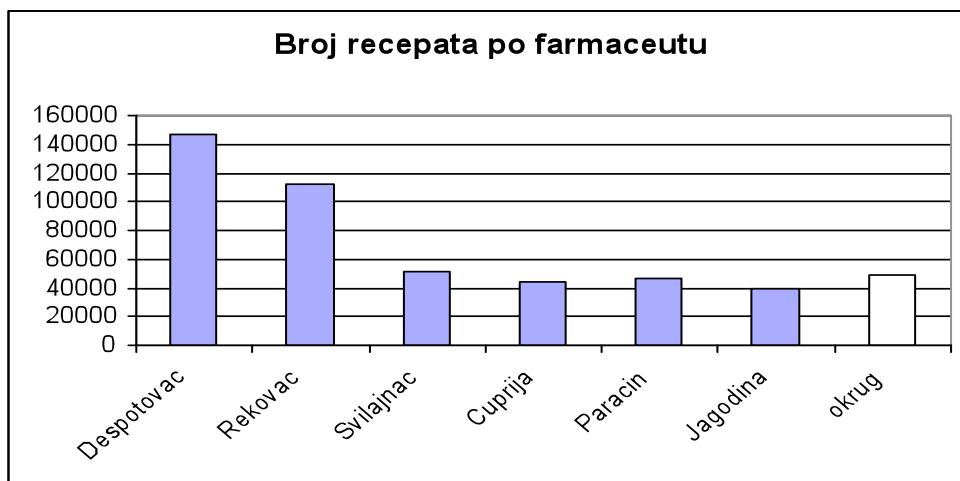
Reakciono vreme II je vremenski interval prikazan u minutima koji je prošao od momenta predaje poziva ekipi do dolaska ekipe do pacijenta.

Kao indikatori kvaliteta rada hitne pomoći pokazuju varijacije u pojedinim ustanovama i kreću se od 0,06 do 2,37 kod reakcionog vremena I a kod reakcionog vremena II od 5,52 do 17 minuta.

Procenat uspešnih kardiopulmonalnih reanimacija i procenat naprasnih smrти pokazuju velike varijacije i nisu validni za poređenje dok se broj samostalno rešenih slučajeva kreće u procentima do 80..

Farmaceutska zdravstvena delatnost

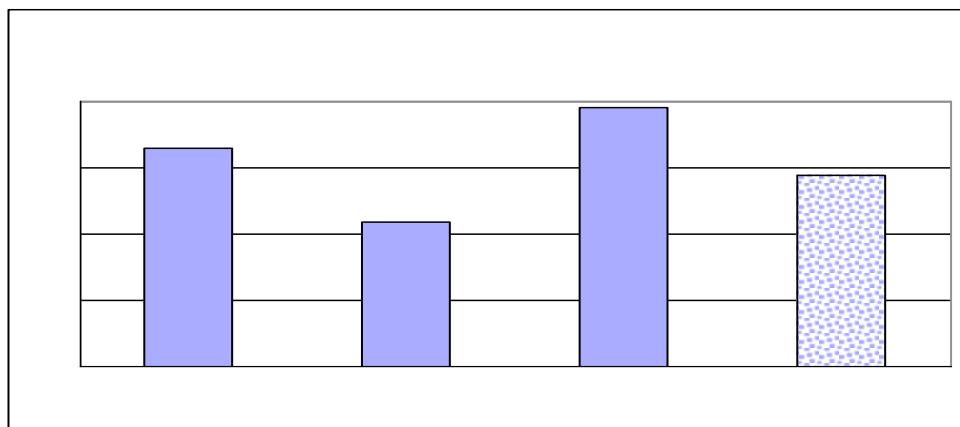
Grafikon br. 3

Rad apoteka je prikazan brojem izdatih recepata i naloga za medicinska sredstva. Stavljujući u odnos sa brojem zaposlenih farmaceuta kvantificuje se rad izvršilaca na ovim poslovima. U Domu zdravlja Despotovac je najviše bilo izdatih recepata po farmaceutu (146953), dok je u Svilajncu, Ćupriji i Paraćinu oko 50000 recepata. Što se tiče broja naloga po farmaceutu taj broj se kreće od 174 u Svilajncu do 1800 u Despotovcu.

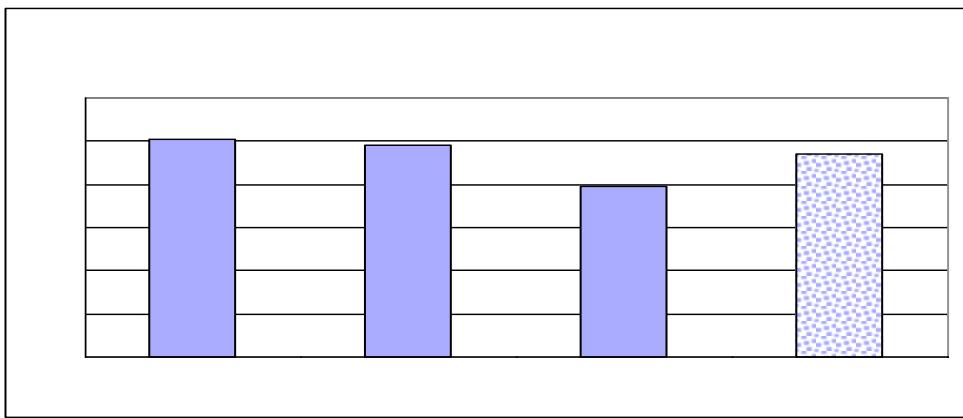
II Sekundarna i tercijarna zdravstvena zaštita

Grafikon br. 4

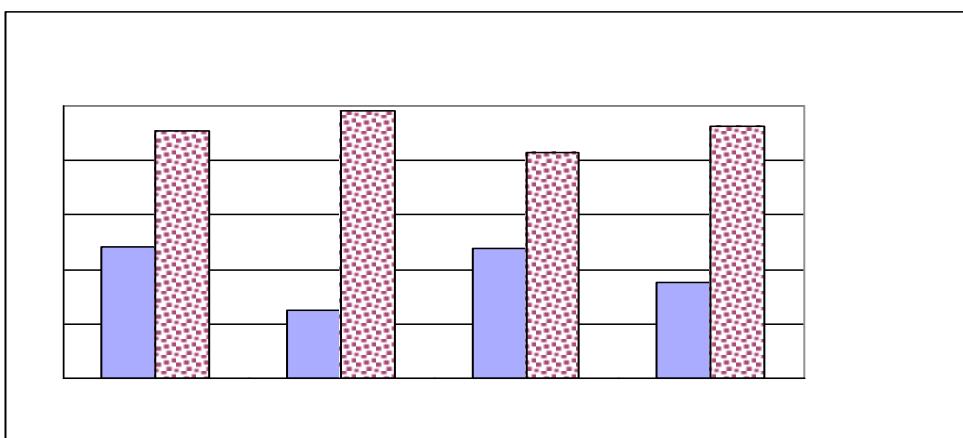
Prvi od pokazatelja kvaliteta rada bolnica je letalitet. U prvih 48 časova najveći procenat umrlih ima bolnica u Paraćinu 39,13%, a najmanji u Ćupriji 21,75%. Kod bolnice u Jagodini taj procenat iznosi 32,96%.

Grafikon br. 5

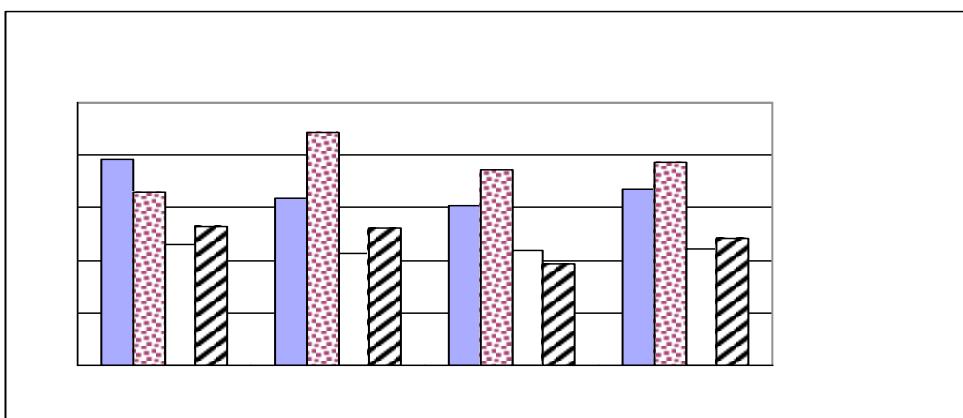
Najmanju stopu letaliteta ima bolnica u Paraćinu, koja ima i najmanji broj postelja i odeljenja.

Grafikon br. 6

Posmatrajući stopu letaliteta na internom i hirurškom odeljenju najmanju stopu letaliteta na hirurgiji ima bolnica u Čupriji (1,25), a na internom je to dosta ujednačeno i kreće se od 4,16 u Paraćinu do 4,91 u Čupriji.

Grafikon br. 7

Bolničko lečenje je praćeno kroz rad službi hirurgije, interne medicine, pedijatrije i ginekologije i akušerstva u opštim bolnicama Čuprije, Jagodine i Paraćina.Jedan od praćenih parametara je prosečna dužina lečenja. Bolnica u Čupriji je na proseku od 7,06 daan, bolnica u Jagodini 6,47 dana i Paraćinu 5,85 dana.

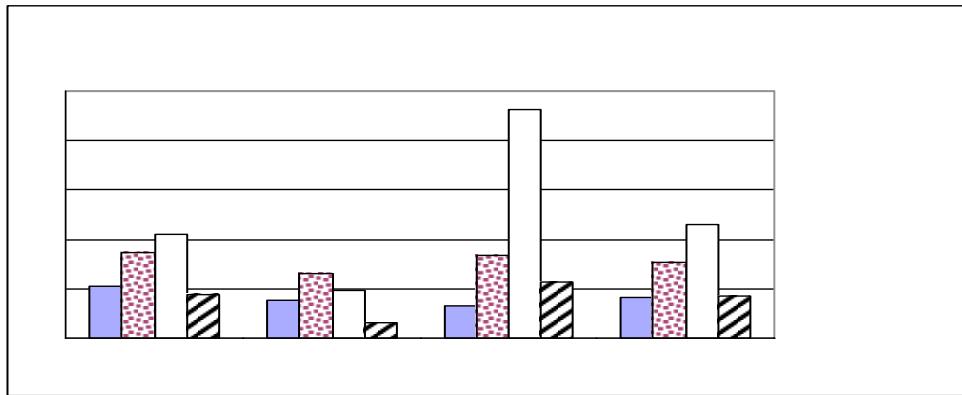
Na hirurgiji bolnice u Jagodini prosek lečenih je 7,86 dana, u Ćupriji 6,39 dana, a u Paraćinu 6,08 dana.

Internističke grane medicine u Ćupriji su po dužini lečenja sa prosekom od 8,87 dana, dok su u Jagodini i Paraćinu nešto kraće lečeni pacijenti (6,61 odnosno 7,43 dana).

Pedijatrijski slučajevi su u jagodinskoj bolnici lečeni 4,63 dana, u čuprijskoj 4,27 a u paraćinskoj 4,40 dana.

Prosek lečenih za ginekologiju i akušerstvo u bolnici u Paraćinu je 3,87 dana, Jagodini 5,31 i Ćupriji 5,23 dana.

Grafikon br. 8

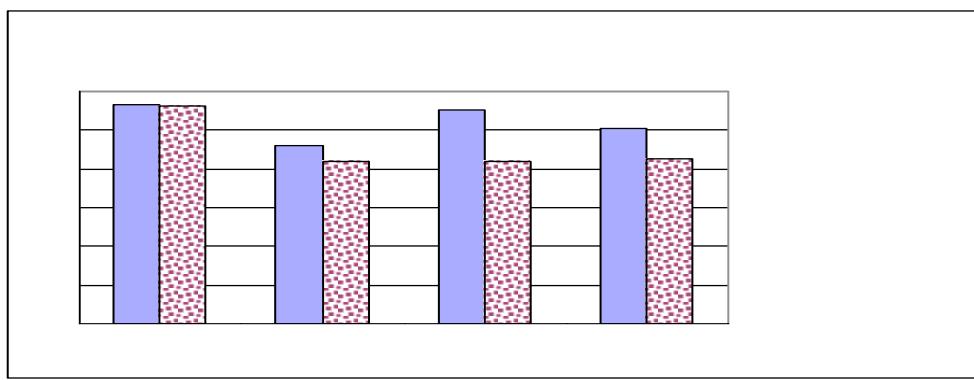
Drugi posmatrani parametar je procenat pacijenata upućenih u druge ustanove na lečenje. Iz bolnice u Ćupriji je najmanje bilo upućenih, 0,96%. Sa ginekologije je bilo samo 3 slučaja (0,31%), sa hirurgije 0,76%

Iz bolnice u Jagodini bilo je 1,44% upućenih slučajeva, a najviše je bilo pedijatrijskih slučajeva 2,11%.

Iz bolnice u Paraćinu bilo je 1,59% upućenih na lečenje u druge ustanove. Najviše je bilo pedijatrijskih slučajeva 4,63%.

Što se tiče broja sestara po zauzetoj postelji, najviše ih je na ginekološko-akušerskim odeljenjima, a najveći prosek ima bolnica u Ćupriji 1,12 sestara po postelji.

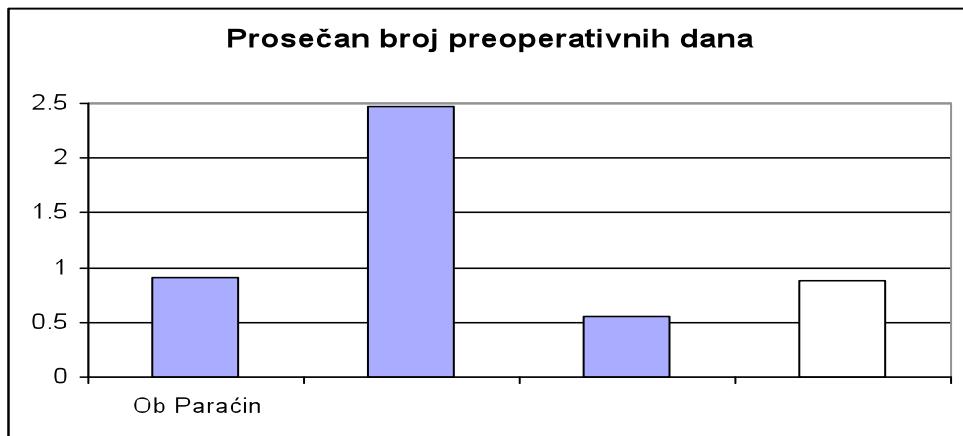
Grafikon br. 9

Prosečna dužina bolničkog lečenja za infarkt miokarda je na nivou okruga 10,10 dana. U Paraćinu je taj prosek 11,3 dana, u Jagodini 9,20 i Ćupriji 11,06 dana.

Prosečna dužina bolničkog lečenja za cerebrovaskularni insult iznosi 8,50 dana za okrug. U Paraćinu je taj prosek 11,23 dana, u Ćupriji 8,36 a u Jagodini 8,42 dana.

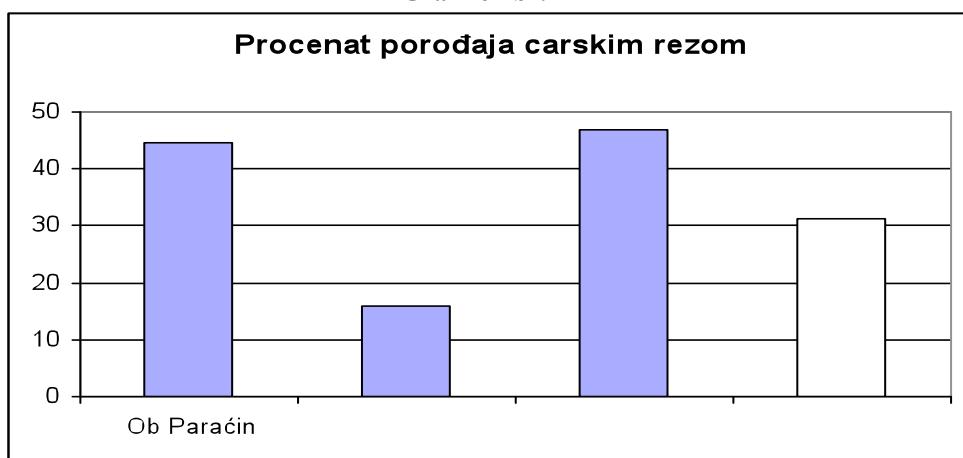
Grafikon br. 10

Jedan od pokazatelja kvaliteta rada u hirurgiji je broj preoperativnih dana lečenja za sve hirurške intervencije obavljene u hirurškim salama. Stavljanjem u odnos tog broja sa brojem hirurških intervencija dobijamo prosečan broj preoperativnih dana. Za okrug je taj prosek 0,88 dana. U opštoj bolnici u Jagodini je to 2,47 dana, u Čupriji 0,56 a u Paraćinu 0,91 dan.

Prosečan broj operisanih pacijenata u opštoj, spinalnoj i epiduralnoj anesteziji po hirurgu na nivou okruga je najmanji u Čupriji 48,39, zatim u Jagodini 68,35, a najveći u Paraćinu 116,80.

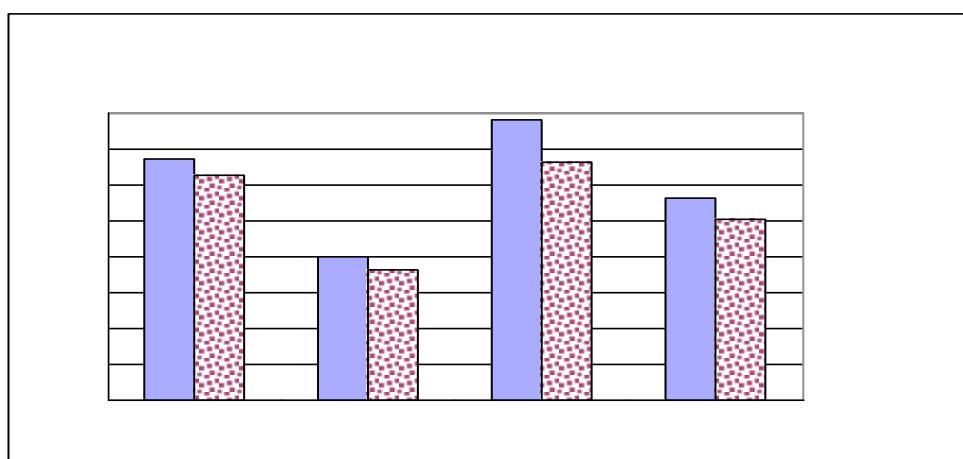
Grafikon br. 11

Na odeljenjima ginekologije i akušerstva bolnica u Paraćinu i Čupriji skoro svaka druga trudnica se porađa carskim rezom oko (45%), a u Jagodini je taj procenat samo 16%.

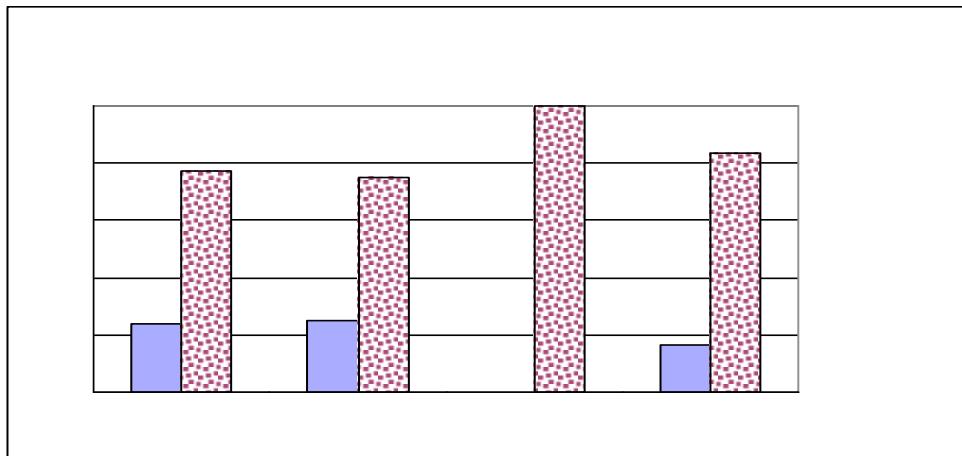
TRANSFUZIJA KRVI

Grafikon br. 12

Cilj kvaliteta u službi transfuzije je 750 davaoca krvi po lekaru. Transfuzija u Jagodini je blizu te brojke (723), dok je u Paraćinu bilo 1259 davanja krvi po lekaru a u Ćupriji 1325. Preporuka je da odbijenih davalaca bude 10 -13 %. U Jagodini je odbijeno 11,2% davalaca, u Paraćinu 6,59% a u Ćupriji 18,04%.

Grafikon br. 13

Prikupljanje krvi se organizuje u ustanovi i u mobilnom timu, na terenu. Jedan od ciljeva kvaliteta rada u službi transfuzije je da se aktivnost prikupljanja krvi odvija na terenu, u procentu koji je veći od 50.

Prema dobijenim podacima, služba transfuzije u Ćupriji uopšte nije imala aktivnosti preko mobilnih ekipa, dok je u Paraćinu bilo 23,59% rada mobilnih timova, a u Jagodini 24,97%.

III Bezbednost pacijenata

U svim zdravstvenim ustanovama su uspostavljene procedure za registrovanje neželjenih dejstava lekova i neželjenih događaja, osim u domu zdravlja Ćuprija.

Jatrogenih oštećenja pri hirurškim intervencijama je bilo samo u 2 slučaja (Paraćin), dok je ponovljenih operacija i tromboembolijskih komplikacija bilo u Paraćinu u 7 odnosno 5 slučajeva i u Ćupriji u par slučajeva.

Stopa incidencije bolničkih infekcija u intenzivnoj nezi prikazana je samo u bolnici Ćuprija i iznosi 1,29 a stopa incidencije bolničkih infekcija mokraćnog sistema na svim odeljenjima je evidentirana u bolnici Paraćin (1,60) i bolnici u Ćupriji (1,56).

IV Sticanje i obnova znanja i veština zaposlenih

Procenat zaposlenih koji su učestvovali u obnovi znanja i veština kreće se u proseku od 35-65% u svim ustanovama. Dom zdravlja u Jagodini je sa najmanjim obuhvatom lica koja su se edukovala (34,31%), a opšta bolnica u Ćupriji u isto vreme beleži 65,33% obuhvata zaposlenih.